

Bålsöns naturvårdsområde

<u>Beslutets innehåll</u>	sid
Uppgifter om naturvårdsområdet	2
Grund för beslutet	2
Naturförhållanden	2
Natur- och rekreationsvärden	3
Bebyggelse, kulturminnen och fornminnen	3
Ärendets beredning	4
Länsstyrelsens beslut	4
Ändamålet med naturvårdsområdet	4
Föreskrifter	5
A. Föreskrifter om markanvändningen	5
B. Föreskrifter om visst intrång	6
C. Föreskrifter gällande allmänheten	6
D. Föreskrifter om naturvårds- förvaltningen	6
Sändlista	7

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Karta över del av Bålsöns naturvårdsområde
3. Skötselplan
4. Hur man överklagar till regeringen

BÅLSÖNS NATURVÅRDSOMRÅDE

Uppgifter om naturvårdsområdet

Kommun: Hudiksvall

Församling: Rogsta

Areal: 305 ha land och 435 ha vatten

Ägare: Hudiksvalls kommun

Omfattning och gränser: Naturvårdsområdet omfattar Bålsön samt mindre öar, skär och vattenområde och bottnar, allt enligt kartan, bilaga 1.

Inom Bålsö fiskeläge angivet på bil 2, omfattar naturskyddsföreskrifterna bebyggelse, anläggning och arbetsföretag. Förändring av exteriör hos byggnad och anläggning regleras i områdesbestämmelser som kommunen upprättar.

Naturvårdsförvaltare: Hudiksvalls kommun

Kartblad: 157 4

Grund för beslutet

Naturförhållanden

Ön har en berggrund av granatådergnejs. De lösa jordarterna utgörs i allt väsentligt av svallad morän samt klapper-, grus- och sandfält. Mitt på ön finns ett mycket blött, sluttande kärr - Stormarsmyren, samt ett par mindre sådana.

Tretton småtjärnar och gölar finns på ön.

65 % av öns areal är produktiv skogsmark med barrblandskog. Ca 10 % av arealen utgör skogbeväxta bergimpediment. Kala berg, stränder, myrar, tjärnar och tomtmark utgör resterande 25 % av arealen.

POSTADRESS	GATUADRESS	TELEFON	POSTGIRO
801 70 GÄVLE	BORGMÄSTARPLAN GÄVLE	026-17 10 00	3 51 91-6

Stränderna är i allmänhet blockiga och steniga med hållar här och var. På detta och öns öppna läge vid kusten är det svårt att landstiga med båt utom i ett par-tre skyddade vikar och i Bålsö fiskeläge.

Natur- och rekreationsvärden

Bålsöns natur finns inte beskriven i någon egentlig naturinventering. Det som vid besök på ön framstår som mest värdefullt är det branta, starkt förklyftade och kuperade bergpartiet Högberget med sin gammelskog av urskogskaraktär. Vissa andra, av skogsbruk föga påverkade skogsbestånd samt myrarna och tjärnarna har också en intressant natur.

Små sandstränder på öns SV-del, den gamla skogen i söder samt Gammelhamnen med kapellet och kulturlämningarna är de främsta attraktionerna för friluftslivet.

Bebyggelse, kulturminnen och fornminnen

Bålsö fiskeläge har varit en av de största Gävlebohamnarna i Hälsingland. Hudiksvallsfiskare fick år 1602 rättigheter att nyttja ön. Öns ursprungliga bebyggelseplats var troligen vid Gammelhamnen på nordvästra sidan. Här finns belägg för detta genom omfattande lämningar efter byggnader och hamnanläggningar, alla skyddade enligt kulturminneslagens bestämmelser om fornminnen. Öns kapell uppfördes år 1603. Under åren 1843-1844 flyttades hamnen längre söderut till öns västra sida. Kring denna finns idag den kvarvarande bebyggelsen. Den består av ett 30 tal små fiskarstugor, många hopbyggda med båthus och sjöbodor intill vattnet. Byggnaderna, i allmänhet med rödfärgad träpanel och röda tegeltak, är till stora delar välbevarade men vissa renoveringar och moderniseringar har gjorts. Några fritidshus har också tillkommit. Intill hamnen finns en ödekyrkogård, skyddad som fornminne. Öster om fiskeläget finns stensättningar som tyder på forntida verksamhet på ön. På Sörudden finns fyra labyrinter. Dessa lämningar är skyddade som fornminnen enligt kulturminneslagen.

Bålsön och dess omgivande vatten och skär har förklarats vara av riksintresse för såväl naturvärden, kulturminnesvärden som för rörligt friluftsliv. Strandskydd om 300 m gäller.

POSTADRESS	GATUADRESS	TELEFON	POSTGIRÖ
801 70 GÄVLE	BORGMÄSTARPLAN GÄVLE	026-17 10 00	3 51 91-6

1990-03-30

231-3067-89
84-217

I den kommunala planeringen ingår öarna i ett större kust- och skärgårdsområde inom vilket pågående markanvändning i stort skall bestå. Stor hänsyn skall tas till bevarandeintressena.

Ärendets beredning

Den 15 november 1985 hemställde Hudiksvalls kommun hos länsstyrelsen att området skulle avsättas som naturreservat/naturvårdsområde.

Härefter har kommunens skogvaktare upprättat ny skogsvårdsplan i samråd med länsstyrelsen. Planen upptar, förutom skogsbruk, även naturvård och rekreatiomsområden.

Flera samråd har hållits på plats mellan kommunen och länsstyrelsen.

Länsstyrelsens remiss över förslaget till naturvårdsområde 1988-04 utföll bl a så att kommunen vidhöll sin framställning om att viss del av Bålsön skulle förklaras som naturreservat men godtog föreskrifter och skötselplan i allt väsentligt. Kommunen sade sig vidare vara beredd att utarbeta områdesbestämmelser för bebyggelsen.

Någon enskild sakägare har motsatt sig att Bålsön blir naturvårdsområde.

Naturvårdsverket tillstyrkte och redovisade, förutom vissa formella synpunkter, sin uppfattning att föreslagna inskränkningar i skogsbruket är av så stor omfattning att naturreservat borde övervägas för området.

Nämnda synpunkter har beaktats i allt väsentligt när kommunen och länsstyrelsen i samråd upprättat förslaget till länsstyrelsens beslut.

Länsstyrelsens beslut

Det beskrivna området vars avgränsning framgår av kartan till beslutet, bil.1 bör av skäl som nämnts skyddas och vårdas. Länsstyrelsen förklarar därför med stöd av 19 § naturvårdslagen området som naturvårdsområde.

Ändamålet med naturvårdsområdet är i första hand att bevara och främja öns värde för rörligt friluftsliv. Ändamålet är vidare att bevara skog på improduktiv

POSTADRESS	GATUADRESS	TELEFON	POSTGIRO
801 70 GÄVLE	BORGMÄSTARPLAN GÄVLE	026-17 10 00	3 51 91-6

1990-03-30

231-3067-89
84-217

mark samt vissa andra skogsbestånd och våtmarker samt att bibehålla öns riksintresse från naturvårds- och kulturminnesvårdssynpunkt.

FÖRESKRIFTER

- A. Föreskrifter med stöd av 19 § naturvårdslagen om inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturvårdsområdet
- a. Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det med undantag av vad som angivits under b. förbjudet att
1. uppföra byggnad eller anläggning
  2. anordna upplag, annat än tillfälligt i samband med skogsbruk
  3. bedriva täkt, schaktning, muddring, utfyllnad, tippning eller dikning
  4. sprida gödselmedel eller kemiska bekämpningsmedel
  5. plantera ut växt- eller djurarter som är främmande för områdena.
  6. utföra annan skoglig åtgärd än vad som framgår av skogsbruksplanen och skötselplanen
Inom naturskogsområden angivna på kartan i bil. 3 sid 4 får skogsbruk eller vedtäkt inte förekomma.
Visst undantag anges i skötselplanen
- b. Inom området vid Bålsö fiskeläge gäller förbud att utan tillstånd av kommunens byggnadsnämnd
1. utföra arbetsföretag enligt punkt 1-3 ovan
  2. fälla träd
- Områdets omfattning framgår av kartan, bilaga 2.

POSTADRESS	GATUADRESS	TELEFON	POSTGIRO
801 70 GÄVLE	BORGMÄSTARPLAN GÄVLE	026-17 10 00	3 51 91-6

- B. Föreskrifter med stöd av 19 § naturvårdslagen om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken och vattnet förpliktigas tåla att åtgärderna i skötselplanen utföres, nämligen utmärkning, anläggningar och anordningar för friluftsliv samt markvård på och i anslutning till fornlämningar.

- C. Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom naturvårdsområdet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar skall förbud gälla att

1. medvetet störa djurlivet
2. vid landstigning medföra hund som inte är kopplad
3. göra upp eld under tiden 1/6-15/8 utom på förberedda eldplatser
4. göra åverkan på skogen, busk-, ört- eller markvegetationen

- D. Föreskrifter med stöd av 22 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen

1. Naturvårdsförvaltare skall vara Hudiksvalls kommun. Vid förvaltningen skall kommunen samråda med länsstyrelsen.
2. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltningen genom att fastställa skötselplanen, bil. 3.

Besvärshänvisning till miljödepartementet, se bilaga 4.

Johnny Rångroset

Anders Malmberg

POSTADRESS	GATUADRESS	TELEFON	POSTGIRO
801 70 GÄVLE	BORGMASTARPLAN GÄVLE	026-17 10 00	3 51 91-6

LÄNSSTYRELSEN
GÄVLEBORGS LÄN
Miljövårdsenheten

BESLUT

1990-03-30

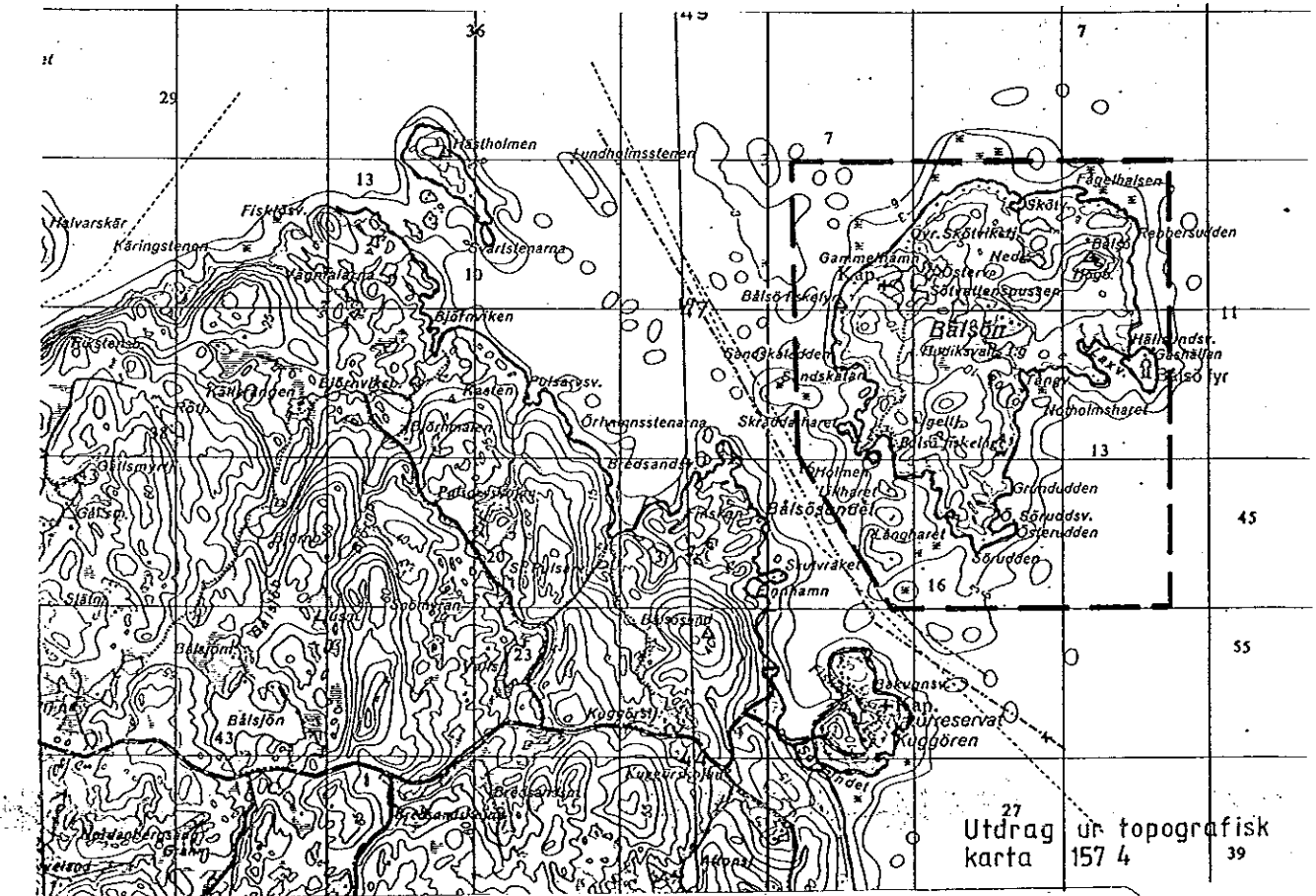
231-3067-89
84-217

Sändlista

Hudiksvalls kommun 10 ex, delgivningskvitto
Statens naturvårdsverk
Fastighetsbildningsmyndigheten, Hudiksvall
Skogsvårdsstyrelsen, Gävle 2 ex
Sjöfartsverket, södra Bottenhavets sjötrafikområde
Tullverket, sambandscentralen, Härnösand 3 ex
Bålsö hamnlag
Enskilda enligt förteckning i akten

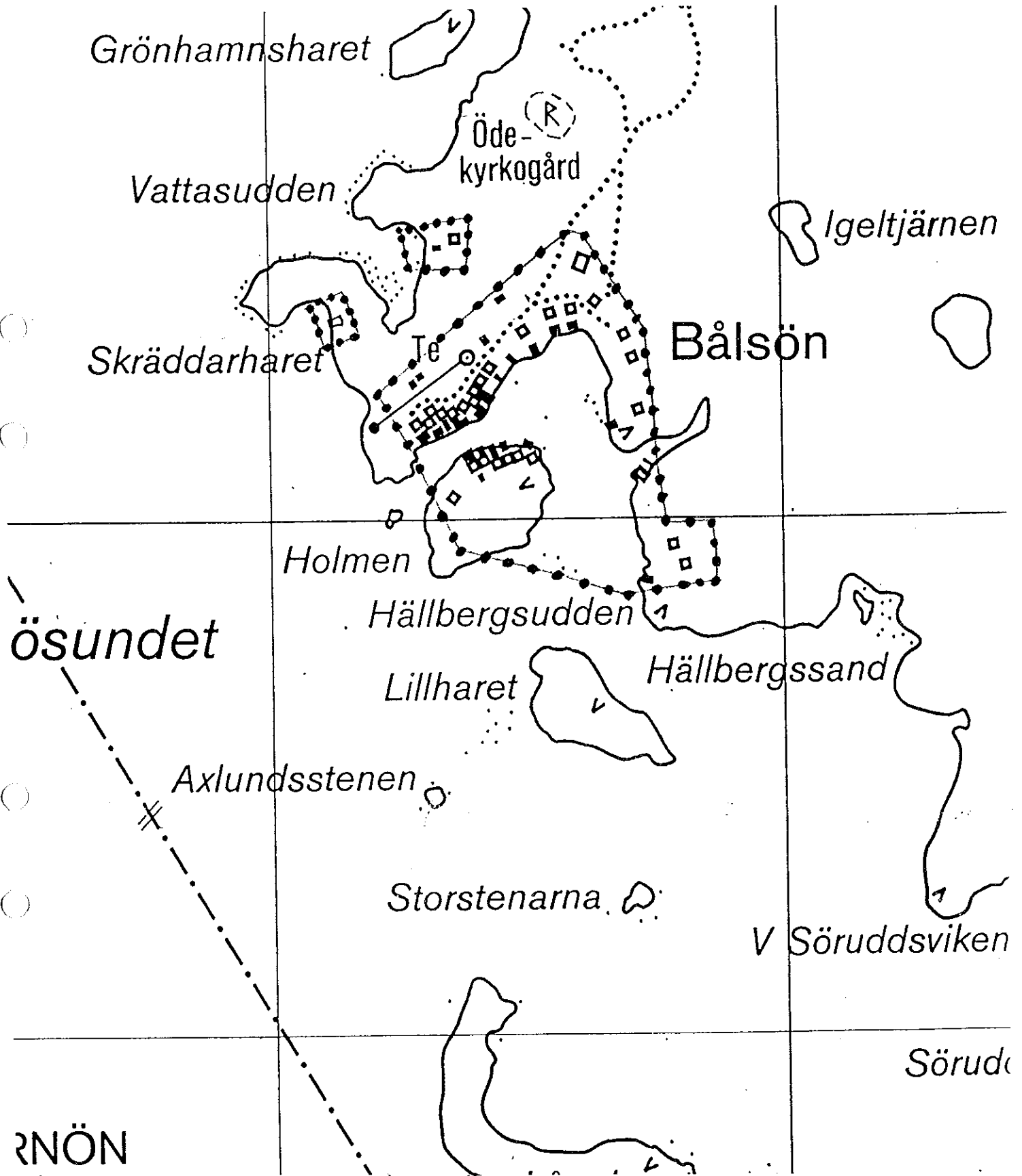
POSTADRESS	GATUADRESS	TELEFON	POSTGIRO
801 70 GÄVLE	BORGMÄSTARPLAN GÄVLE	026-17 10 00	3 51 91-6

KARTA ÖVER BÅLSÖNS NATURVÅRDSOMRÅDE

— • — • — Gräns för naturvårdsområde

KARTA ÖVER DEL AV BÅLSÖNS NATURVÅRDSOMRÅDE

Område inom vilket kommunen bestämmer om bebyggelse och vissa arbetsföretag på land och i vatten

Skala 1:5000

LÄNSSTYRELSEN
GÄVLEBORGS LÄN
Miljövårdsenheten
Avd dir A Malmborg

Tillhör beslut
1990-03-30

Bilaga 3
231-3067-89
84-217

SKÖTSELPLAN FÖR BÅLSÖNS NATURVÅRDSOMRÅDE

Disposition av mark och vatten

Områdena disponeras för skogsbruk, rörligt friluftsliv, naturvård, jakt, fritidsbebyggelse, fiske, sjöfart, fornminnes- och kulturminnesvård. Dispositionen framgår av kartan sid 4.

Dokumentation

Områdets natur, främst vad gäller vegetationen, skogens utveckling, florans och djurlivet behöver inventeras. Inventeringens resultat och slutsatser behövs i samband med områdets vård, vid skogsbruk mm. Inventeringen ombesörjs av länsstyrelsen i samråd med kommunen.

Skötsel

Övergripande mål

Målet för områdets skötsel skall vara att uppnå och upprätthålla ändamålet med naturvårdsområdet. Se beslutet sid 4.

Skogen

Mål: Skog som ger ekonomiskt utbyte, samt utgör en god naturmiljö för friluftsliv, växter och djur.

Medel: Kommunen har upprättat skogsbruksplan över ön år 1986. Planen anger skogsbrukets inriktning.

Följande föreskrifter skall gälla inom resp områden enligt skogskartorna.

Skogsbruksområden

Skogsbruk med naturvårdshänsyn enl skogsvårdslag. Drivningsvägar med behövliga sidodiken får anläggas, men måste anpassas väl till naturmiljön.

Naturskogsområden

Förutom områden på Bålsön räknas all skogsmark på mindre öar hit. Områdena anges på kartan sid. 4. Skoglig åtgärd får inte förekomma. Vedtäkt är inte

Tillhör beslut	Bilaga 3
1990-03-30	231-3067-89 84-217

tillåten, utom vad gäller från vindfällena i anslutning till hamnen. Sådan vedtäkt måste föregås av samråd med kommunens skogvaktare.

Odlingar

Norr om Bålsö fiskeläge finns en liten odling med bl a potatis- och grönsaksland.

Odlingen kan och bör användas som hitintills.

Platser för friluftsliv, stigar

Naturliga bad- och hamnplatser finns bl a på Bålsöns västra del.

Platserna hålls i vårdat skick. Eldplatser anordnas vid behov. Soptunna eller sopmaja uppställs om så bedöms nödvändigt.

Några för friluftslivet lämpade stigar markeras och underhålls.

Området vid Gammelhamn

Skötselföreskrifter utarbetas av länsstyrelsen, länsantikvarien, i samråd med kommunen. Markvård på fornlämningar utföres av kommunens skogsförvaltning

Bålsö fiskeläge

Allmänt

Bebyggelsen och marken däromkring skall hållas i vårdat skick.

Renhållningen ombesörjes av kommunen enligt gällande avtal och renhållningsordning.

Information

Informationsskyltar framställs av kommunen i samråd med länsstyrelsen. Skyltarna anslås på lämpliga platser inom och utanför naturvårdsområdet.

Folder om öns natur, kulturhistoria och vård bör framställas och spridas till allmänheten.

Tillsyn

Förvaltaren svarar för tillsynen. Tillsynen skall främst bestå i att övervaka efterlevnaden av före-

Tillhör beslut	Bilaga 3
1990-03-30	231-3067-89 84-217

skrifterna samt att ge service och råd till friluftslivet.

Tillsynen skall dokumenteras i dagbok.

Kommunskogvaktaren skall vara tillsynsman.

Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller för överskådlig framtid beträffande angivna mål och riktlinjer.

Angivna åtgärder skall däremot ses över vart 10 år (nästa gång år 2000) eller i övrigt när kommunen efter samråd med länsstyrelsen anser det påkallat.

Översyn gäller främst skogliga åtgärder, åtgärder för friluftslivet och fornvården.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

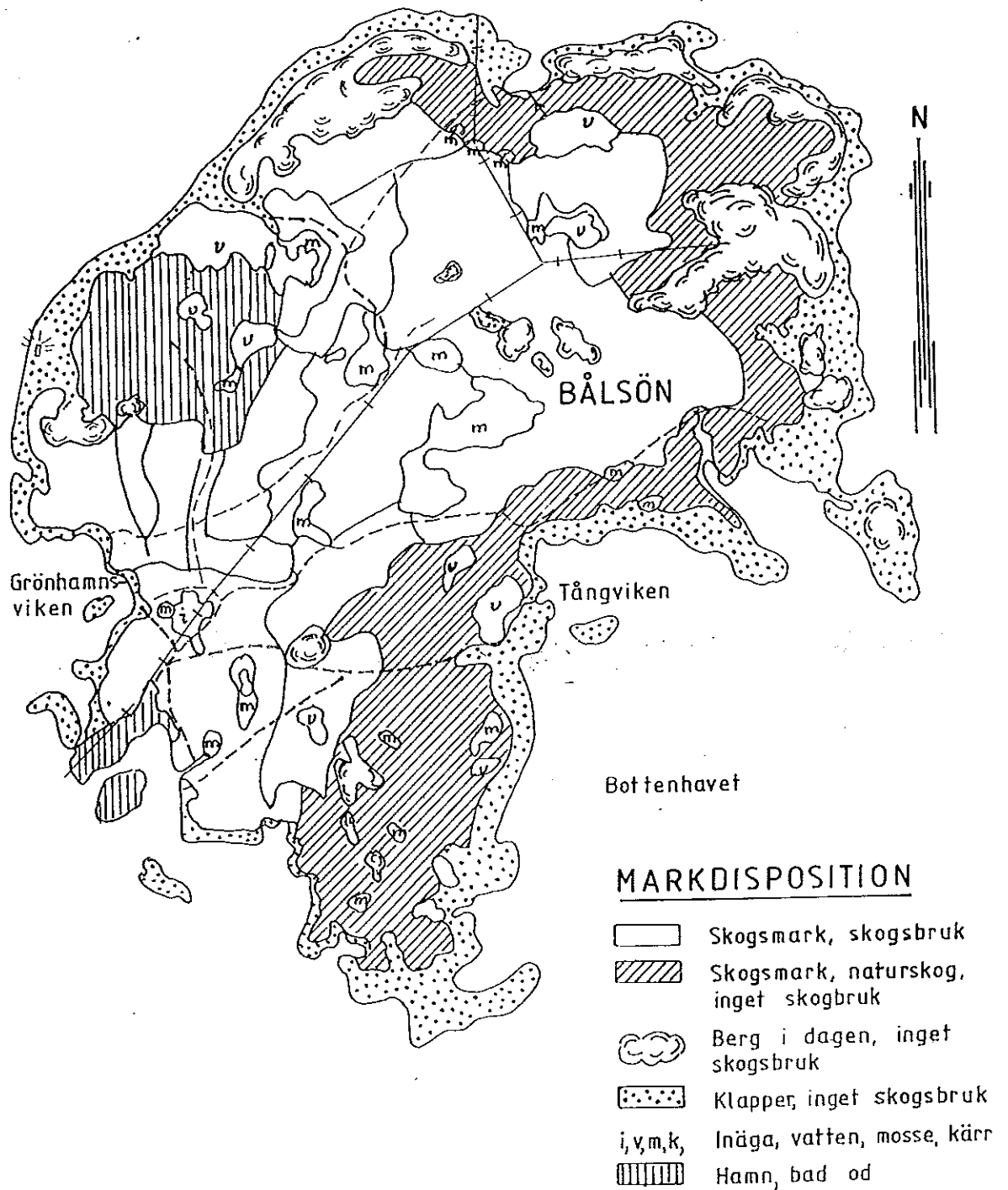
Skogsbruket är självbärande. Skyltningen inkl framställning av skyltar samt naturinventering bekostas av staten. Åtgärder för rörligt friluftsliv till lands och sjöss samt tillsyn bekostas av kommunen. Fornminnesvården bekostas, liksom tidigare av kommunen. Åtgärder till nytta för fritidsboende bekostas av dessa. Åtgärder till nytta för sjöfart, jakt, fiske m m bekostas av resp huvudman.

Ekonomisk plan (fastställs ej)

Den ekonomiska planen är vägledande om naturvårdsområdets kostnader.

Åtgärd	Kostnad 1990/91	Kostnad 1991/92	Årlig kostnad 1992-95
Utmärkning	1 000	500	-
Framställning av informationsskyltar		10 000	
Vård	2 000	2 000	2 000
Tillsyn	500	500	500
Naturinventering (kostnaden ingår i kostnaden för Agöns-Kråköns naturvårdsområde).			
Summa	3 500	13 000	2 500

Karta över Bålsöns naturvårdsområde

Skala ?